

Dosarul nr.2r-148/2023

2-22157855-01-2r-05042023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Tricolici)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, A. Malii, R. Pulbere)

DECIZIE

19 iulie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Mîțu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor,

c o n s t a t ă:

La 28 octombrie 2022, Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 09 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Valentina Mîțu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

La 14 decembrie 2022, Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 09 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor. S-a acordat apelantei un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4. S-a explicat

apelantei că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, din motivul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 21 februarie 2023.

La 24 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinare de la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, a invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece este nemotivată și contravine prevederilor legale și anume prevederilor art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

A menționat că, instanța de apel eronat nu a aplicat norma relevantă din art. 112 alin. (3), dar a aplicat norma din alin. (4), care se referă la cazuri când actul de procedură urmează a fi efectuat nemijlocit în instanța judecătorească. Este cazul în care apelul motivat se depune în formă fizică, scris și semnat olograf prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău. Însă nu este aplicabil speței, odată ce cererea de apel motivată a fost semnată cu semnătura electronică și expedită la adresa de e-mail a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expedită recurentei și reprezentantului acesteia, avocatului Alexei Croitor, prin intermediul adresei electronice, la data de 24 martie 2023 (f.d. 110).

Astfel, recursul declarat de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, la 24 martie 2023, este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 14 decembrie 2022, prin intermediul adresei electronice, Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 09 decembrie 2022 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii (f.d.83,84-85).

În conformitate cu art. 364 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de apel și înscrisurile noi care nu au fost prezentate în primă instanță se depun cu atâtea copii câți participanți la proces sînt, plus cîte o copie pentru instanța de apel. Copiile de pe înscrisuri se legalizează în modul stabilit de lege.

Conform art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Prin încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, acordându-i apelantei un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor, 4.

La data de 06 martie 2023, la ora 21.34, prin intermediul adresei electronice, Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cererea de apel motivată (f.d. 101, 102-104).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2023, a fost restituită cererea de apel depusă de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, în temeiul art.369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Pornind de la prevederile normelor de drept citate mai sus și reieșind din actele cauzei, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor.

Completul de judecată nu poate reține ca fiind întemeiat argumentul invocat în cererea de recurs precum că a fost îndeplinită în termen încheierea instanței de apel din 21 februarie 2023 și cererea de apel motivată a fost depusă la 06 martie 2023, la ora 21.34, înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, prin intermediul adresei electronice, or, instanța de apel i-a acordat apelantei termen pentru prezentarea cererii de apel motivat și a indicat locul unde urma să prezinte apelul motivat, secretariatul Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor, 4.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul

de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen. Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, recurenta/apelanta Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, nu s-a încadrat în termenul acordat de instanța de apel prin încheierea din 21 februarie 2023, cererea de apel motivată fiind expediată la adresa electronică a Curții de Apel Chișinău, după încheierea programului de lucru.

Indicațiile Curții de Apel Chișinău din încheierea din 21 februarie 2023 de a prezenta apelul motivat prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău reiese inclusiv din spiritul prevederilor art.364 alin.(2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora cererea de apel se depune cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus o copie pentru instanța de apel.

Instanța de apel nu poate prelua obligațiile apelantului de a se conforma prevederilor art.364 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în sensul efectuării copiilor pentru intimat, plus o copie pentru instanță.

Astfel, Completul de judecată reținând și practica constantă a Curții Supreme de Justiție în problema de drept abordată, apreciază că avocatul apelantei urma să prezinte cererea de apel motivată prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, așa cum s-a indicat în încheierea din 21 februarie 2023.

Corelând normele de drept procedural cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, Curtea de Apel Chișinău corect a punctat că apelanta în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în vederea înlăturării neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată notează că Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, contestând cu apel hotărârea primei instanțe, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Golder vs United Kingdom din 21 februarie 1975, cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012, cauza SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Recurenta nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Prin urmare, Completul de judecată reiterează că, instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, deoarece nu s-a conformat indicațiilor stabilite prin încheierea din 21 februarie 2023 și nu a prezentat cererea de apel motivată în termenul indicat de instanța de apel.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor și de a menține încheierea din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Valentina Mîțu, reprezentată de avocatul Alexei Croitor.

Se menține încheierea din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Mîțu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos